

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ

และการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ มีเจตนารมณ์เพื่อจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศในประเทศไทย เนื่องจากปัจจุบันมีองค์การระหว่างประเทศจำนวนมากประสงค์ที่จะเข้ามาจัดตั้งสำนักงาน ดำเนินงานหรือจัดประชุมในประเทศไทย การมีกฎหมายกลางในเรื่องนี้โดยเร็วจะช่วยให้ไทยสามารถให้นิติฐานะและเอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่องค์การระหว่างประเทศอันเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดตั้งสำนักงาน การดำเนินงาน และการจัดประชุมในประเทศไทยได้อย่างทันท่วงที ซึ่งจะนำไปสู่การเสริมสร้างความเชื่อมั่นและบทบาทของประเทศไทย ในด้านเศรษฐกิจ การค้า และการท่องเที่ยว อีกทั้งจะทำให้ไทยเป็นศูนย์กลางขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายที่รัฐบาลต้องการให้ไทยเป็นศูนย์กลางในด้านต่าง ๆ อาทิ การค้าการลงทุน การแพทย์ การบิน สำนักงานภูมิภาคของบริษัทข้ามชาติ และศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี ฯลฯ นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลักดันนโยบายอุตสาหกรรมไมซ์ตามแผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี และนโยบาย Thailand ๔.๐ ของรัฐบาล โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๑/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๘/๒๕๖๑ ในวันพฤหัสบดีที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอน ๙๗ ก วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ หน้า ๒๖

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางสำหรับการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศ และการจัดการประชุมระหว่างประเทศ รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะส่งเสริมการจัดตั้งสำนักงานขององค์การระหว่างประเทศ การเข้ามาเพื่อดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศ และการเข้ามาจัดประชุมระหว่างประเทศ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทยและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเข้ามาดำเนินการดังกล่าวในประเทศไทย องค์การระหว่างประเทศ บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศ ผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศ จำเป็นต้องได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน หรือสิทธิประโยชน์ระหว่างที่เข้ามาดำเนินการดังกล่าว ดังนั้น สมควรมีกฎหมายเพื่อกำหนดกรอบการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศและการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐและการให้สิทธิประโยชน์สำหรับการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชน ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างบทบาทของประเทศไทยในวงการระหว่างประเทศ

และสร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์การระหว่างประเทศและผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศ จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปลสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศ ในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๐ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดนิยามความหมายของคำว่า “องค์การระหว่างประเทศ” “องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล” “องค์การระหว่างประเทศกึ่งรัฐบาล” “กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ” “การประชุมระหว่างประเทศ” “การประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ” “การประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชน” “บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ” “ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ” (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้การให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศหรือการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐจะต้องเป็นไปเท่าที่จำเป็นแก่การปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การระหว่างประเทศหรือการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐนั้น โดยพิจารณาตามพันธกรณีของประเทศไทย ตามกฎหมายระหว่างประเทศ แนวปฏิบัติของนานาประเทศ และประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากองค์การระหว่างประเทศหรือการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้องค์การระหว่างประเทศอาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศอาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖)

๕. กำหนดการได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในเรื่องใดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แล้วแต่กรณีนั้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา โดยอาจกำหนดแตกต่างกันก็ได้โดยคำนึงถึงสถานะและบทบาทขององค์การระหว่างประเทศและประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการดำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศนั้น ทั้งนี้ ในพระราชกฤษฎีกาจะกำหนดเงื่อนไขการได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันด้วยก็ได้ (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้ยอมรับนับถือว่าองค์การระหว่างประเทศที่มีสำนักงานอยู่ในประเทศไทยหรือที่ประเทศไทยเป็นภาคี และได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามมาตรา ๗ เป็นนิติบุคคลและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย (มาตรา ๘)

๗. กำหนดให้ในกรณีที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศใดและมีความจำเป็นต้องให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสำหรับกลุ่มความร่วมมือดังกล่าวนั้นจะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ ก็ได้ โดยให้นำความในมาตรา ๔ และมาตรา ๗ มาใช้โดยอนุโลม (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐอาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้ผู้แทนของรัฐหรือผู้แทนขององค์การระหว่างประเทศที่เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐอาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้ผู้ที่ได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐที่มีผู้เข้าร่วมประชุมตามมาตรา ๑๑ อาจได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๒)

๑๑. กำหนดให้ผู้จัดการประชุมและผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐจะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในเรื่องใดตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังร่วมกันประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๑๓)

๑๒. กำหนดให้ผู้ใดประสงค์จะจัดการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชนโดยขอรับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เสนอเรื่องต่อสำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) เพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อกำหนดสิทธิประโยชน์ ซึ่งกำหนดลักษณะของการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๔)

๑๓. กำหนดให้ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชนอาจได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๕)

๑๔. กำหนดให้ผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชนอาจได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๖)

๑๕. กำหนดให้ผู้จัดการประชุมและผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาคเอกชนจะได้รับสิทธิประโยชน์ในเรื่องใดตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แล้วแต่กรณีนั้น ให้เป็นไปตามนายกรัฐมนตรียุติประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๑๗)

๑๖. กำหนดให้องค์การระหว่างประเทศ บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ และผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ ซึ่งได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามพระราชบัญญัตินี้ มีหน้าที่เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศไทย และต้องไม่ใช้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันเข้าแทรกแซงกิจการภายในของประเทศไทย (มาตรา ๑๘)

๑๗. ในกรณีที่ยุติการระหว่างประเทศ บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ หรือผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐใช้เอกสิทธิ์หรือความคุ้มกันโดยมิชอบหรือกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย หรือใช้ความคุ้มกันเป็นการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศจะเสนอคณะรัฐมนตรีให้ระงับหรือเพิกถอนเอกสิทธิ์หรือความคุ้มกันสำหรับองค์การระหว่างประเทศ บุคลากรขององค์การระหว่างประเทศ กลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ผู้จัดการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐ หรือผู้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศภาครัฐนั้นก็ได้ (มาตรา ๑๙)

๑๘. กำหนดให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๐)

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกต / จัดทำ